

Sikkerhet og farer ved Internett

Virus og annen vandalisme

Virus, trojanske hester og ormer kan ta kontroll over datamaskinen, slette data eller videregående filer og/eller informasjon du har lagret på din datamaskin. På Windows er det vanlig å ha antivirusprogrammer som skal forhindre dette; Linux og Mac trenger vanligvis ikke dette, da det bare finnes en håndfull lite farlige virus for dem. Andre innbruddsforsøk (ormer f.eks.) kan man forhindre ved hjelp av:

- Brannmur
- Egen skadevarebeskyttelse
- Forsiktighet (nettvett)
 - Hva du laster ned
 - hvilke programmer du installerer
 - Hvilke e-poster du åpner
 - Hvilken informasjon og hvilke filer du gir andre tilgang til på nettsteder, i nettsamfunn, via fildeling eller på annen måte.
 - Sikkerhet mht. nettbanker o.l.: Https og andre sikre signaler (kryptering og sertifikater)
 - Kildekritikk

Andre sikkerhetstrusler

- Nettfiske (pishing) og luresider
- Sikkerhetskapsler og annet, særlig fra usikre sider
- Sjøppelpost
- DDoS
- Nettannonser¹
- Nettfora (beskyttelse vha. CAPTCHA)²
- Åpent tilgjengelige personnummer³
- Overvåkning, både statlig og privat

Opphavsrett og høflighet

Ikke legg ut bilder av andre uten deres godkjenning. Tenk også på om disse bildene er noe du vil la vilt fremmede mennesker se, dette gjelder også tekst, film og andre medier. Er det først på nettet kan det være nesten umulig å bli kvitt alle kopiene andre har tatt og videreformidlet.

Hva med lisensbetingelsene? Der kan det stå mye du ikke burde godtatt.

Internett kan gjøre det lett å hevde uriktige ting om andre uten at noen vet hvem som har skrevet det og hvem sjekker om det er sant? Ikke tro på alt du leser og ikke skriv alt du tenker, tenk deg om!

Eksempler:

1. «Gjorde slut via Facebook – trakasserad av tusentals»⁴

1 http://www.itavisen.no/sak/497230/Nettannonser_kidnapper_deg/

2 http://www.itavisen.no/sak/506659/CAPTCHA_hacket/

3 http://www.forskning.no/artikler/2007/august/id-tyveri_er_for_enkelt

4 <http://www.idg.se/2.1085/1.135272>

2. «Falsk e-post lokker DnB Nor-kunder»⁵
3. «Nordea-kunder forsøkt svindlet»⁶
4. «LonelyGirl»⁷
5. «Politiet maktesløse i spredning av nettbilder»⁸
6. «Why Am I Getting All This Spam?»⁹
7. «95 prosent av all epost er søppelpost»¹⁰
8. «Web shop scams» (axusdigital/kellocity – av Gisle Hannemyr)¹¹
9. «Dihydrogen Monoxide»¹²

Lenker

<http://dubestemmer.no> (Datatilsynets kampanjeside)

<http://www.nsm.stat.no/Aktuelt/Nytt-fra-NSM/Lanserer-hefte-om-nettsamfunn/>

<http://home.hia.no/~aasvaldl/inf1230/datasikkerhet.html>

<http://www.efn.no> (Elektronisk Forpost Norge)

<http://www.idg.no/computerworld/article93252.ece> (Barn invaderer sosiale nettverk)

<http://www.idg.no/computerworld/article85928.ece> (Bildefare i Facebook)

<http://www.dinside.no/php/art.php?id=493992> (Og dette skrev du under på? – Om Facebook)

<http://www.idg.no/computerworld/article97255.ece>

(«– Ikke lag atomvåpen med Apple-programmer» – om lisensavtaler)

www.saftonline.no SAFT (Safety Awareness Facts & Tools)

www.nettvett.no (Nettvett, Post og teletilsynets side)

www.reddbarna.no (Redd barnas nettvettsider, klikk på nettvett)

5 <http://www.digi.no/php/art.php?id=396193>

6 <http://www.vg.no/pub/vgart.hbs?artid=128252>

7 http://www.wired.com/wired/archive/14.12/lonelygirl.html?pg=4&topic=lonelygirl&topic_set=

8 <http://digi.no/php/art.php?id=388770>

9 <http://www.cdt.org/speech/spam/030319spamreport.shtml>

10 <http://www.idg.no/computerworld/article79145.ece>

11 <http://heim.ifi.uio.no/~gisle/blog/?p=18#comments>

12 <http://www.dhmo.org/>